

Новотагамлицький ліцей

**Психологічна безпека в освітньому
середовищі**

Практичні вправи

Надія СИЗОНЕНКО

1.«Полювання на лева»

— Ми йдемо полювати на лева. (Впевнено йдемо по колу)

— Ми його не боїмось (Відоображаємо активним розмахуванням рук)

-В лісі ми його знайдемо

-І захопимо в полон.

— Ой, а це що?

— **Болото!** Чав! Чав! Чав! (Імітуємо обережний хід, високо піднімаючи коліна)

— Ой, а це що?

— **Море!** Буль! Буль! Буль! (Робимо плавальні рухи руками)

— Ой, а це що?

— **Поле!** Топ! Топ! Топ! (Тупаємо ногами)

— Ой, а це що?

— **Це дорога навпростець!** (Упевнено йдемо)

— Ой, а це хто? Такий великий! (Показуємо) Такий пухнастий!

(Рухи-погладжування)

— Ой, та це ж лев! (Показуємо, як злякалися)

— Побігли додому! **Через поле! Топ! Топ! Топ!**

— **Через море! Буль! Буль! Буль!**

— **Через болото! Чав! Чав! Чав!**

— Прибігли додому! Сховалися! (Присіли)

— Які ми молодці! (Погладжуємо себе по голові)

— Які ми хоробрі! (Легенько стукаємо кулачком по грудях)

— Ми нічого не боїмося! (Заперечливо похитуємо вказівним пальчиком)

2.Гра «Чарівний клубочок»

Діти сидять у колі. У вчителя в руках клубочок з яскравими нитками. Діти по черзі передають клубочок одне одному, намотуючи нитку на пальчик.

Передавання клубка супроводжується висловлюванням про те, що вони зараз відчують, чого хочуть для себе і що можуть побажати іншим. Починає учитель. Потім він звертається до дітей, запитуючи, чи хочуть вони щось сказати. Діти натягують нитку.

- Діти, а на що ми зараз стали схожі?

- Якщо хтось зараз потягне за нитку, всі це відчують. Бо ми з вами єдине ціле, давайте похвалимо себе і скажемо усі разом: **«Я – хороший!»**, а потім похвалимо одне одного : **«Ти – хороший!»**

3.«Сонечко сяє»

Сонечко сяє, сопілочка грає

Річка тече, човник пливе.

Правим веслом гребемо,

Лівим веслом гребемо,

А тепер двома руками.

Поспішаємо до мами!

4-- Поетична ілюстрація «Страх» 5 хв.

Мета: усвідомлення негативних емоцій

Хід вправи: під час читання вірша зобразити пантомімою дії та почуття

Мене лякав так часто жах,

Ховаючись в кутки,

І я, злякавшись, крикнув: «Ах!»

Та тільки навпаки,—

Я крикнув: «Ха!» —

І раптом жах

У темряву пірнув.

Злякався він. А слово «Ах!»

Навіки я забув.

Рефлексивне завдання:

- В яких ситуаціях ви відчували почуття страху?

- Чи вдалося вам подолати його?

- Це був страх чого? (Страх темряви, неуспішності, перед контрольною роботою, перед викликом до дошки, страх самотності, незнайомих ситуацій тощо)

5--Вправа-розминка «Дзеркало» 5 хв.

Мета: зняття емоційного та м'язевого напруження, розвиток вміння

виявляти емоції, допомогти дитині розкритися, відчувати себе вільно, а також побачити себе ззовні.

Хід вправи:

Усі учасники заняття стають у коло. По черзі показують, як вони виявляють свої емоції (радість, здивування, сум, страх):

«Я радію ось так...»,

«Я сумую ось так...».

«Я боюся ось так...»

Інші повторюють за ведучим.

(Виходять відтворювати емоції за бажанням)

6.Сядьте спокійно, заплющити очі, глибоко видихнути і вдихнути, уявляючи, що вони видихають **проблеми, а вдихають **радість**.**

Духовні способи керування стресом

Кожна людина прагне знайти своє призначення, замислюється над сенсом життя, проблемами справедливості. Такі думки можуть посилювати стрес. Ті, хто усвідомив своє призначення або вірять у безсмертя душі, простіше переживають період духовного становлення. Їм

також легше заспокоїтися після пережитих випробувань, трагічних подій, важких захворювань, навіть смерті близьких.

5. Інценування «Що допомагає мені заспокоїтися» (емоційні способи керування стресом)

Щоб успішно долати стреси, щодня робіть дещо з того, що вам подобається. Хтось любить музику, а хтось — куховарити, дехто знаходить душевний спокій у спогляданні природи. Кожна людина має свої секрети релаксації та відпочинку.

Емоційні способи керування стресом

- Подивися на схід сонця
- Заспівай пісню
- Послухай музику
- Випий чашку чаю
- Устань рано-вранці
- Посади квітку
- Запали свічку
- Прийми ванну
- Поплавай в озері
- Погуляй із собакою
- Видуй бульбашки
- Зроби комплімент
- Поговори з другом
- Попроси те, що хочеш
- Уникай неприємних людей
- Розстав пріоритети
- Встанови межі
- Попроси допомоги. Зроби це зараз!
- Попрактикуй терпіння
- Помолися
- Засмійся голосно
- Пробіжись у парку
- Розкажи або послухай анекдот
- Усміхнися
- Погуляй
- Трохи поспи
- Подивися фільм
- Почитай
- Полеж на сонці
- Пройдися босоніж

Учнів по черзі демонструють пантомімою свій улюблений спосіб релаксації.

III. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА. Підсумкові завдання (закріпити набуті знання)

Окрім фізичних та емоційних, існують духовні способи подолати стрес. Комуś допомагає молитва, хтось знаходить утіху в тому, що час лікує всі негаразди, а дехто згадує про перстень царя Соломона. **Перстень царя Соломона**

Цар Соломон, правитель Ізраїлю, уславився своєю мудрістю. Одного разу він попросив радників зробити йому перстень із написом, який міг би повертати сильні емоції у протилежний бік — утішати в горі й «опускати на землю» під час тріумфу. Радники довго роздумували над завданням Соломона і зрештою принесли йому перстень, на якому був напис: **«І це мине...»**

- Що означає напис на перстні?

2. Висновки:

- Під час стресу організм мобілізує всі резерви, що виявляється на фізіологічній і психологічній рівнях. Цю реакцію називають «боротися чи втікати».

- **Надто сильний або тривалий стрес небезпечний для здоров'я.**

- Існують фізичні, емоційні та духовні способи керування стресом, які допомагають долати сильні стреси і запобігати виникненню хронічних.

3. Зворотний зв'язок. Рефлексія. Вправа «Продовжи речення...»

«Після цього заняття я знатиму як ..../вмітиму.... /, робитиму...».

4. Очікування.

Чи справдились ваші очікування щодо нашої сьогоднішньої зустрічі?

Якщо так, перенесіть свої стікери .....

5. Прощання. Організм людини дуже витривалий, аж поки стресове навантаження перевищить певну межу — стресову стійкість. Це можна порівняти з роботою складного механізму, що постійно працює на межі своєї потужності. Сядьте спокійно, заплющити очі, глибоко видихнути і вдихнути, уявляючи, що вони видихають проблеми, а вдихають радість. Заключне слово вчителя.

Орієнтовний план заняття

Стартові завдання 5 хв.

Інформаційне повідомлення «Реакція організму на стрес» 6 хв.

Руханка «Полювання на Лева» 5 хв.

Перегляд відео «Чи може стрес вбити?» 5 хв.

Інформаційне повідомлення «Хронічний стрес» 2 хв.

Робота в групу 12 хв.

Інсценування «Що допомагає мені заспокоїтися» 5 хв.

Підсумкові завдання 5 хв.

Усього тривалість: 45 хв.

Гра «Мій друг (моя подруга)»

Діти сидять у колі, говорять по черзі репліки:

- Я дружу з Оленкою, тому що вона добра
- Мій друг – Сергійко, він веселий, в нього завжди гарний настрій
- Мені заважає бути хорошим другом .....
- Мені треба навчитися ділитися .....

Гра «Хто як говорить»

Жабка говорить «ква» і вимовляє :

«Квартопля, квапуста, квасоля»

Придумайте ще слова жабки. А тепер скажіть, як би розмовляли каченята, козенята. Поросята, мишенята тощо.